

Gewijde chaos

Van Annemarie van Heijningen-Steenbergen verschenen
eerder bij KokBoekencentrum Uitgevers:

Ik kan het niet loslaten

Voor jou wil ik de allerbeste mama zijn

Voor U wil ik de allerbeste dochter zijn

Refomeisje

Het geheim van de Hoogste

Gefeliciteerd, je bent gedoopt!

Getrouwd zijn is de hemel niet

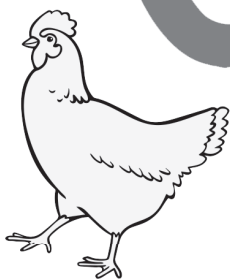


ANNEMARIE VAN
HEIJNINGEN-
STEENBERGEN



GEWIJDE CHAOS

DAGBOEK
VAN EEN
DOMIESVRAAUW



KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

De eerste editie van *Gewijde chaos* verscheen in samenwerking met de Brancheorganisatie voor het Christelijke Boeken- en Muziekvak (BCB) ter gelegenheid van de Week van het Christelijke Boek 2021.

Eerste druk mei 2021

Tweede druk september 2021

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer

Lay-out en dtp binnenwerk: Gewoon Geertje

Foto auteur: Dick Vos

ISBN 978 90 297 3056 3 (boek)

ISBN 978 90 297 3057 0 (e-book)

NUR 301

© 2021 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

www.kokboekencentrum.nl

Alle rechten voorbehouden

KokBoekencentrum Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Jeremia 31 vers 16 en 17

MAANDAG 23 MAART

De stad had haar hebbelijke vingers al uitgestrekt naar ons gehucht. Een halve kilometer, dan had ze het te pakken. Maar nu vierde het dorp nog in alle vrijheid het prille seizoen, op dezelfde onverstoorbare wijze als in de honderden jaren ervoor. Het was een plek waar je de kunst van het slenteren machtig kon worden. Zelfs ik begon het te leren, zij het moeizaam, want de gejaagdheid liet zich niet zomaar uit mijn lichaam verdrijven.

Dit was zo'n avond. In slome gang tussen de weilanden door. Na een korte winter op stal stonden ze er weer, verenigd in groepen van vier of vijf, hun dartele benen in de Groninger klei. Ik hield halt bij het aluminium hek, deed een greep in het gras, legde de oogst op mijn uitgestoken hand.

Een merrie maakte zich los van de groep, aanvaardde dankbaar snuivend mijn schamele gift. Ik keek haar recht in het ene oog, werd minutenlang geboeid door de volmaakte schoonheid ervan. De Ontwerper had er geen haastklus van gemaakt. Met perfecte precisie had Hij de pigmenten voor haar iris uitgekozen, de donkerste en diepste tinten bruin op Zijn gemak bij elkaar gezocht, het geheel behoedzaam in de kassen geplaatst, onder de bescherming van haar steile, zijdezachte wimpers. Mijn vingers gleden langs haar krachtige kaaklijn, woelden liefkozend door haar zwarte manen, terwijl we elkaars ziel probeerden te lezen.

'Wat ben je toch mooi en mysterieus.'

Een subtiele beweging met haar oren, een minzame knik met haar hoofd. Ze bleek gevoelig voor het compliment.

VRIJDAG 27 MAART

Als voorgangersvrouw ben je de beklagenswaardigste van alle mensen. Oordeel zelf, wat is nu tien jaar? De laatste doos is nauwelijks uitgepakt of we kunnen weer opnieuw beginnen. Ik heb een hekel aan het soort telefoontjes dat we bij tijden krijgen. Weken in de stress. Ja of nee, gaan of blijven. Bij blijven hoort een innerlijke (en soms uiterlijke) vrijheidsdans, in het andere geval is het een kwestie van je gezin en je ziel onder je arm nemen en gaan. Ik verfoei het proces van ontwortelen.

Mocht u mij voor de voeten werpen dat ik niet moet zanken, dat tien jaar behoorlijk lang is en dat het gemiddelde domineesgezin veel vaker verkast, dan heb ik een drievoudig antwoord voor u: a) lang en kort zijn relatieve begrippen. b) als ik zanik, dan zanik ik. c) ik wil hier gewoon niet weg. Ik ben verslingerd aan deze vergeten provincie, dit buiten-biblebeltse overjordaanse, de vlaktes tussen Stad en Wad. Ik heb mijn hart verpand aan de bonkige weiden, de eeuwige wind, de massieve volksaard met hier en daar het rijdende-rechter-geneuzel. Zelfs het burengemopper is een deel van mijn leven geworden. Wedden dat ik binnenkort die nurkse ouwe vrijgezel van hiernaast weet te ontdooien met mijn charmes? Na acht jaar begon hij terug te zwaaien. Tegenwoordig roept hij er zelfs een groet bij. Over een jaar zijn we rijp voor een praatje. Alleen daarom al wil ik hier niet weg.

Bart, begin deze maand, met de telefoon nog in zijn hand: 'Dat was iemand uit Ravendrecht.' De manier waarop hij dit zinnetje uitsprak verschaftte voldoende duidelijkheid. Toe maar, begint het hele circus weer van voor af aan. Googelen op het adres, foto's bekijken van de pastorie, digitaal rondneuzen in de buurt, checken hoe ver we moeten fietsen naar de diverse scholen, winkels en andere faciliteiten. Ravendrecht nog wel, de regio waar ik gepokt en gemazeld ben. Wat overigens niet betekent dat ik ernaar terugverlang. Eerlijk? Ik wil er nog niet dood gevonden worden.

Ik heb weinig talent voor de rol van beminnelijke domineesmevrouw. Toen de heren van de beroepingscommissie naar het hoge noorden afreisden om Bart officieel te horen, zoals dat heet, had ik er inwendig de pest in. Het begint me langzamerhand tegen te staan. Ik hou niet van plechtig en formeel. Bij het bakje koffie na afloop in de pastorie heb ik me niet al te netjes gedragen. Verzachtende omstandigheid: de eerste twintig minuten zat ik er voor spek en bonen bij, als een wormvormig aanhangsel in een mannenwereld.

'En mevrouw Roerig...!' begon broeder nummer één dan eindelijk. Alleen dat al. Ik had ze nog zo gezegd: zeg maar liever Monica alstublieft. 'En mevrouw Roerig, wat kan de gemeente van u verwachten?'

'Wilt u soms twee voor de prijs van één?' Het was eruit voordat ik er erg in had. Hoezo wat-kan-de-gemeente-van-u-verwachten. Ze mogen al blij zijn dat ik achter de schermen de voorwaarden schep waardoor Bart zijn werk kan doen. De tijd dat domineeseega's met barmhartige pannetjes soep

door het dorp gingen om de nooddruffigen te bezoeken en te bemoedigen is al een paar decennia voorbij.

Niet dat er iets mis is met een liter bouillon vol liefde, aandacht en vermicelli – integendeel, en dat is juist het frustrerende: je zou zoveel méér willen doen. Want je hoort van alle kanten een roep om aandacht, je zou jezelf willen vriendelen om je takenpakket te vermenigvuldigen. Maar helaas voor de broeders is het de eenentwintigste eeuw; er is een gezin, een baan, een sociaal netwerk. En, niet te vergeten: een belachelijk grote pastorie om schoon te houden. Want vroeger hè, in de tijd van de pannetjes soep, kregen de domineesmevrouwen wél een dienstmaagd toebedeeld.

Op stand wonen in een eeuwenoud pand heeft natuurlijk zijn bekoring. De vraag is alleen: wie reinigt de zalen van kamers, wie weert de schimmels, wie plaatst er tochtband als de wind de blaadjes naar binnen waait? Ik.

Bij nader inzien vielen ze me mee. Nadat ik mijn niet al te fijnzinnige opmerking met iets andere woorden dan bovenstaande had toegelicht, bleken we elkaar te mogen, de mannenbroeders en ik.

‘Heeft iemand u weleens verteld dat u op André van Duin lijkt?’ vroeg ik vlak voor we elkaar de hand schudden (dat mocht toen nog) aan de oudste van de drie.

Hij keek verrast. ‘Nee, je bent de eerste en ik vind het een leuk compliment, ben een groot fan van die man.’ Kijk, op de valreep toch nog hartscontact.

Een week later ging het land op slot. Scholen dicht, thuiswerken, een bevroren beroepsprocedure. Is een maand zenuwlijeren al niet te doen, dit wordt helemaal een gebed zonder end. Want in je hoofd bevriest de boel niet. Bij mij tenminste niet.

Ja of nee, gaan of blijven. Ravendrecht – Randstad en Biblebelt – opent nieuwe perspectieven. Meer werkgelegenheid. Dicht bij familie en vrienden. Op steenworp afstand van onze ouder wordende ouders. En statistisch gezien meer kans op een gelovige partner voor onze kinderen.

ZATERDAG 28 MAART

Ik had niet gedacht ooit kinderen te zullen krijgen. Een mens in een mens – dat wonder leek me te bijzonder voor mijn eigen heel gewone buik. Evengoed zat ik twee maanden na ons trouwen bij de huisarts.

‘Ik snap er niks van, ik word niet ongesteld, maar de test van twee dagen geleden was negatief en mijn temperatuur blijft hoog.’

‘Heb je een plas bij je?’ vroeg ze.

Ik zette een goed gevulde urinecontainer op de tafel. Ze liep ermee weg, kwam na een minuut of wat weer terug: ‘Kun je sokjes breien?’

‘Eh... jawel.’

‘Ga dan maar lekker aan de slag. Je bent zwanger.’

Zwanger. Als een malle fietste ik door het dorp, zette bij het beklimmen van de dijk extra kracht op mijn trappers,

smeet mijn fiets in de schuur, stormde het huis binnen, greep de telefoon en begon te bellen.

Mijn ouders. 'Ik ben zwanger!' Mijn oudste zus. 'Ik ben zwanger!' Mijn broer. 'Ik ben zwanger!' Mijn jongste zus. 'Ik ben zwanger!' Mijn schoonouders. 'Ik ben zwanger!' Mijn beste vriendin: 'Ik ben zwanger!'

Na een poosje zakte het adrenalinepeil naar een normaal niveau en ontdekte ik dat ik in mijn roes iemand over het hoofd had gezien. De hele familie was al op de hoogte, behalve de verwekker. Verbijsterd keek ik naar het toestel in mijn handen. Hoe kon ik stomweg vergeten deze blijde boodschap als eerste met mijn wederhelft te delen?

Zijn zoete wraak kwam na een maand of acht. Direct na de geboorte claimde hij de telefoon om onze wederzijdse dierbaren op de hoogte te brengen. De verloskundige sloeg voortvarend aan het borduren en ondertussen belde Bart het ene familielid na het andere. 'Inderdaad, het is vrij snel gegaan allemaal!' 'Dank u wel. Ja, wij vonden dit een mooie naam voor hem.'

Knarsetandend hoorde ik alles aan. 'En nu hier met dat ding,' zei ik na een telefoontje of tien. Er was welgeteld één zus over die ik het goede nieuws persoonlijk kon toeschreeuwen. Bij de geboorte van de volgende twee stopte ik de telefoon bij de eerste wee in het laatje van mijn nachtkastje, om hem bij de hand te hebben zodra onze vers-van-de-pers-baby afgenaveld op mijn borst lag. Na het persen moest ik altijd praten.

Hoewel ieder mens op aarde het product is van een vrijpartij en de daaropvolgende dracht van omtrent negen maanden, voelde ik me bij elke zwangerschap en na iedere bevalling ongeëvenaard uniek, volkomen uitzonderlijk, het brandpunt van het universum. Tamelijk typisch, een verklaring heb ik er niet voor. Hormonen misschien. Of een tegenreactie op het bange voorgevoel dat ik sinds mijn kindertijd met me meezeulde: zoiets prachtigs als een baby in je buik kan bij ieder groot meisje, bij iedere vrouw gebeuren, behalve bij jou.

Wanneer ik terugdenk aan mijn zwangerschappen en bevallingen, kan ik er wederom lyrisch van worden. Die perioden dat mijn lijf vol leven zat. Het eindeloze gewoel van binnen. Het in mezelf gekeerde op de dag voor de bevalling, waardoor ik wist dat het niet lang meer zou duren. De stoned makende endorfine die me tussen de weeën door liet wegdoezelen, terwijl Bart van pure ellende zijn nagels oprvat tot op het vlees. Akelige dingen als puffen, persen en de gevreesde *ring of fire* schrokken me niet af. Het moment dat ik op het 'Pak aan!' van mijn vertrouwde vroedvrouw het nieuwe wurm eigenhandig tevoorschijn haalde was glorie, absolute glorie.

Nuchter beschouwd is het geen smakelijk tafereel in die eerste minuut. Een blèrend wezen dat door al dat huidsmeer de indruk wekt of het zojuist uit een enorme slagroomtaart is opgediept. Tel daar je kapotte kruis bij op, je toekomstige tepelkloven en je slapeloze nachten, en ieder weldenkend mens zou zeggen: Dit was eens en nooit weer.

Alleen was ik als moeder zo weldenkend niet. Die oerdrang vanbinnen: *I want more*. Direct na de eerste keek ik al uit naar een tweede, na de tweede hunkerde ik naar een derde, maar na de derde ebde het verlangen weg. Met drie kinderen waren Bart en ik aan de grenzen van ons kunnen gekomen.

Gisteravond legde Vera me een interessant theoretje voor. 'Mam, steeds als jullie net waren verhuisd kwam er een baby'tje. Stel dat papa straks ergens anders dominee wordt, komt er dan weer een kindje bij?'

Ik schudde mijn hoofd. 'Nee joh, papa en ik zijn al een beetje oud. Over een paar jaar krijgt Pepijn misschien wel een kindje. Een neefje of nichtje dat jou tante Vera noemt.'

Ze snoof minachtend. 'Dat duurt nog eeuwen. Zolang hij iedere keer zijn verkering uitmaakt, schieten we niks op.'

DINSDAG 31 MAART

Onze eerste baby kwam op 1 april en dat is geen grap. Zijn naam heeft wél iets van een grap: Pepijn. De wederzijdse familie kon er maar moeilijk aan wennen. Voor Barts ouders was hij het eerste kleinkind en mijn schoonvader had ons er tijdens de zwangerschap fijntjes aan herinnerd dat vernoemen een goed en bijbels gebruik is.

'Denk aan Zacharias,' zei hij er plechtig bij.

'Dank je de koekoek,' stooft Bart nijdig op. 'Als er één verhaal in de Bijbel staat waarin de traditie van vernoemen wordt doorbroken, dan is dat het verhaal van Zacharias wel.'

Sorry schoonpa, geen Corné of Corstiaan voor ons.